

Dokka Fasteners AS
Rosteinvegen 7
2870 Dokka

Saksbehandler:
Stein Egil Granli

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Dokka Fasteners AS

Kontrollnummer: 2019.006.I.FMIN

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Thomas De Fries Hansen

Fra Fylkesmannen i Innlandet:

Stein Egil Granli

Andre deltagere fra virksomheten:

André Klaseie

Yngve Hansebakken

Trygve Eide

Rune Furuseth

Torleik Bjørndal Larsen

*Andre deltagere fra Fylkesmannen i
Innlandet:*

Line Andersen

Kathrine E. Vatn

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra forhåndsvarslet flerdagstilsyn ved Dokka Fasteners AS den 20. – 21. november 2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Innlandet avdekket 5 avvik og ga ingen anmerkning(er) under inspeksjonen.

Fylkesmannen ser alvorlig på avvikene som er beskrevet i rapporten. Avvik 1 er knyttet til viktig sider ved driften som gjelder rutiner for oppfølging, vedlikehold og ettersyn av avløp og rørledningsnett, og det er denne mangelfulle oppfølgingen som er den direkte årsaken til utslippet fra bedriften. Uklare retningslinjer for intern kommunikasjon og beslutningstaking førte i denne hendelsen til at vassdraget ble påført en betydelig ekstrabelastning etter at lekkasjen var stoppet, med henvisning til avvik 2. Samtidig peker avvik 3 på at bedriften har begrenset fokus på ytre miljø i sitt internkontrollarbeid, noe som gjør at det bl.a. ikke foreligger tiltaksplaner for ulike påregnelige scenarier knyttet til utslipp av ulik karakter. Manglende fokus på ytre miljø kan også koples til at det ikke ble innhentet miljøfaglig

kompetanse da utslippet ble påvist og omfanget på hendelsen var kjent for bedriften, med henvisning til avvik 4. Vi mener også at manglende varsling til Fylkesmannen jf. avvik 5, er et alvorlig avvik i denne sammenhengen, siden etablering av kontakt mellom bedrift og Fylkesmannen på et tidlig tidspunkt kan medvirke til iverksetting av nødvendige tiltak, bl.a. kontakt mot miljøfaglig kompetanse og eventuelt råd om hvor tiltak bør prioriteres i de mest sårbare delene av berørt område.

Avvik:

- Bedriften har svært mangelfulle rutiner for oppfølging av rørsystemer og ledningsnett.
- Mangelfull kommunikasjon mellom Dokka Fasteners AS og lokalt brannvesen førte til et nytt utslipp av fyringsolje til Dokkaelva etter at lekkasjen var tettet og utslippet for øvrig var under kontroll.
- Bedriftens miljørisikoanalyse er mangelfull.
- Bedriften har ikke på eget initiativ sørget for å innhente miljøfaglig kompetanse for å kartlegge og avklare hvilke tiltak bedriften selv eventuelt kunne iverksatt på kortere eller lengre sikt, for å redusere omfang og eventuelle skadevirkninger fra utslippet.
- Bedriften har ikke overholdt vilkår i tillatelsen etter forurensningsloven, for varsling av Fylkesmannen når det er fare for eller har oppstått akutt forurensning.

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

4. desember 2019	Stein Egil Granli	Tore Pedersen
dato	kontrollør	miljøverndirektør

Fylkesmannen i Innlandet

Kopi av rapporten sendes til:

- Nordre Land kommune
- Kystverket

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Dokka Fasteners AS	
Organisasjonsnr.: 971802502	Eies av: 942850999
Bransjenr. (NACE-kode): 25.940 - Produksjon av bolter og skruer	

Kontrollert enhet

Navn: Dokka Fasteners AS	Anleggsnr.: 0538.0002.01
Kommune: Nordre Land	Fylke: Oppland
Anleggsaktivitet:	
Tillatelse gitt: 1.1.1999	Sist endret: 21.08.2012

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Tilsynet ble gjennomført for å følge opp hendelse knyttet til akutt forurensning fra Dokka Fasteners AS, ved utslipp av fyringsolje til Dokkaelva i Nordre Land kommune. I forbindelse med utskifting av maskiner ble røret for fyringsolje klipt av, og ble stående åpent etter at arbeidet var avsluttet. Når bedriften seinere gjennomførte ny påfylling av fyringsolje, rant dette fritt ut i en kanal for kjølevann i gulvet, som førte til direkte utslipp til vassdrag. En oversikt fra bedriften tyder på utslipp av ca. 1800 liter fyringsolje direkte til Dokkaelva.

Oppfølgingsansvar i saken ble delegert fra Kystverkets beredskapssenter til Fylkesmannen i Innlandet, med henvisning til delegasjonsvedtak av 11.11.2019.

Tilsynet ved Dokka Fasteners AS ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Dokka Fasteners AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. Vi ser alvorlig på avvikene som ble avdekket i denne inspeksjonen. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Dokka Fasteners AS **innen 9. januar 2020** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik blir rettet og fulgt opp fra bedriftens side. Dersom bedriften trenger lengre frister for å følge opp og lukke enkelte avvik, ber vi om at bedriften tar kontakt med Fylkesmannen om dette.

Gjennomføringen av tiltakene vil bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fminpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Innlandet v/Stein Egil Granli.

4. Pålegg om undersøkelser

Dokka Fasteners AS fikk i møte 20. november muntlig varsel om at det var aktuelt å pålegge bedriften å gjennomføre tiltak og undersøkelser, med hjemmel i forurensningsloven §§ 7 og 51. Pålegg om undersøkelser og tiltak ble presentert for bedriften den 21. november og ble formelt bekreftet i brev fra Fylkesmannen av 22.11.2019 (vår ref.: 2019/19631).

Frister for gjennomføring og hvilke undersøkelser som er pålagt, framgår i brevet av 22.11.2019.

5. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Fylkesmannen varslers herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (*jf. forurensningsloven § 73*) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvikene i denne rapporten er rettet innen 9. januar 2020. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 2 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Innlandet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

6. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til bedriften i møte den 20. november 2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Dokka Fasteners AS bli ilagt et gebyr på kr 49 200,- for tilsynet, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Innlandet. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

7. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Innlandet (jf. offentleglova).

8. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Bedriften har svært mangelfulle rutiner for oppfølging av rørsystemer og ledningsnett:

- a) Bedriften har ikke rutiner for funksjonstesting av rørledninger etter vedlikehold og endring av produksjonsutstyr som er tilkopleet.
- b) Bedriften har ikke rutiner for å utføre faste inspeksjoner eller andre systematiske kontroller av tilstand til rørledningsnett og kummer.
- c) Bedriften har svært mangelfull kunnskap om tilstanden på kummer og rørledninger. Bedriften kan ikke dokumentere at de ulike delene av ledningsnettet og kummer er tette.
- d) Det er ikke gjort tiltak for å lede kjølevann fra maskiner i separat rør, for å hindre forurensning av kjølevannet.

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5, punkt 6 og 7. *Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon.*
- Tillatelsen punkt 2.6. Internkontroll.

Kommentarer:

Arbeid med utskifting av maskiner var årsaken til at rør for fyringsolje ble klipt av. Da arbeidet var avsluttet ble det ikke iverksatt oppfølging av rørledningen som ligger i kanalen i

gulvet i industrihallen og det ble ikke gjennomført rutinemessige kontroll og funksjonsevne av rørledninger og andre rør og ledninger i kanalen.

Kanalen i gulvet er felles for både rør for fyringsolje, kjølevann fra maskiner som går åpent i kanalen, trykkluft og elektrisitet. Kanalen framstår som den aldri har vært reingjort. Det er ikke gjort vurdering av faren for forurensning av kjølevannet.

Bedriften har følgende avløp fra sin produksjonsbygning; Kjølevann fra maskinpark med påslipp av avløp fra vaskestasjon før det ledes gjennom oljeutskiller nr. 1, prosessvann til renseanlegg og avløp fra oljeutskiller nr. 2. Videre har bedriften oppsamling av takvann som går i samløp med kjølevann og avløp fra oljeutskiller nr. 1. Prosessvann blir behandlet på eget renseanlegg før direkteutslipp i Dokkaelva. Etter renseanlegget går vann fra renseanlegget i samløp med vann fra begge oljeutskillerne før utslipp til Dokkaelva. I sum har derfor bedriften et omfattende rørledningsnett og flere kummer, som krever betydelig oppfølging og vedlikehold.

Innledningsvis under tilsynet ble oljeutskiller nr. 2 beskrevet som ute av bruk. Senere under verifikasjonsrunde, ble det avklart at den har en funksjon med oppsamling av oljeholdig vann fra deler av produksjonen.

Bedriften har gjennomført inspeksjon av rør og kummer på deler av sitt røرنett i etterkant av utslippet. Etter tilsynet er også gjennomført rørinspeksjon av det siste strekket fra kum 174 til utslippspunktet i Dokkaelva etter pålegg fra Fylkesmannen. Inspeksjonen av det siste strekket har avdekt et stort antall feil på punkter langs hele rørledningen. Samtidig har inspeksjonen blitt avbrutt pga hindring/stein i rørledningen og det framgår ikke hvor langt strekk som er igjen før utslippspunktet. Rapporten fra inspeksjonen beskriver funn stikkordsmessig og er lite informativ når det gjelder rørtypen og har ingen vurderinger av påviste feil.

Avvik 2

Mangelfull kommunikasjon mellom Dokka Fasteners AS og lokalt brannvesen førte til et nytt utslipp av fyringsolje til Dokkaelva, etter at lekkasjen var tettet og utslippet for øvrig var under kontroll.

Avvik fra:

Forurensningsloven § 7. (plikt til å unngå forurensning).

Kommentarer:

Da utslippet av fyringsolje ble oppdaget ble det brukt en jakke for å tette utløpsrøret ved utslippspunktet i Dokkaelva. Bedriften har ikke etablert en teknisk løsning for å blende rør eller på annen måte stoppe uønskede utslipp fra eget rørsystem.

Etter at lekkasjen og utslippet var under kontroll fikk en ansatt ved bedriften instruks fra lokalt brannvesen om å åpne opp utløpsrøret, dvs. at jakken som tettet røret ble fjernet. Det viste seg at det var en betydelig mengde fyringsolje igjen i røret, som da rant ut i Dokkaelva

og som medførte en ny tilleggsbelastning på vassdraget. Forholdet ble dokumentert med bilder og video av Statens naturoppsyn (SNO) som var på befaring i området på det aktuelle tidspunktet, med bakgrunn i melding om utslipp til vassdrag. Ifølge SNO kan det siste utslippet dreie seg om over hundre liter med fyringsolje.

Den ansatte i bedriften har oppgitt at lokalt brannvesen gav instruks om at utløpsrøret kunne åpnes igjen, fordi det var lagt ut lenser i vassdraget som ville ta hånd om den mengden fyringsolje som stod igjen i røret. Dette er etter Fylkesmannens oppfatning en klar feilvurdering og som har påført vassdraget ny forurensning og en økt belastning som kunne vært unngått.

Avvik 3

Bedriftens miljørisikoanalyse er mangelfull:

- a) Bedriften har ikke i tilstrekkelig grad kartlagt miljørisikoen ved sine utslipp. Dette gjelder bl.a. konsekvenser ved utslipp til vann.
- b) Bedriften har ikke vurdert hensynet til sårbare naturverdier i nærområdet i sin miljørisikokartlegging (Dokkaelva, Dokka-Etna, Dokkadeltaet naturreservat og Ramsar-område med internasjonal vernestatus).
- c) Forurensningsfare knyttet til avrenning av slokkevann ved eventuell brann er ikke vurdert. Det er ikke sett på løsninger for oppsamling av slokkevann.

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5, punkt 6. *Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon.*
- Tillatelsen punkt 10.1. Miljørisikoanalyse.

Kommentarer:

Bedriftens miljørisikovurderinger tar i liten grad for seg forholdet til ytre miljø, men det er omtalt forhold som gjelder tiltak ved eventuell brann på anlegget. Kravet i tillatelsen er at miljørisikoanalysen skal dokumenteres og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

Mangel på miljørisikokartlegging av de ulike aktivitetene på området innebærer at virksomheten ikke har innhentet tilstrekkelige opplysninger om sider ved driften som berører ytre miljø. Virksomheten har derfor heller ikke et grunnlag for å utforme planer eller iverksette gode tiltak for å redusere risikoforhold.

Bedriften skal derfor kartlegge farer og utfordringer knyttet til sin drift og med bakgrunn i kartleggingen vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Resultater fra kartlegging av miljørisikoforhold skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko og potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal være kartlagt.

Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

Avvik 4

Bedriften har ikke på eget initiativ sørget for å innhente miljøfaglig kompetanse for å kartlegge og avklare hvilke tiltak bedriften selv eventuelt kunne iverksatt på kortere eller lengre sikt, for å redusere omfang og eventuelle skadevirkninger fra utslippet.

Avvik fra:

Forurensningsloven § 7 andre ledd (plikt til å unngå forurensning).

Kommentarer:

Loven §7 andre ledd oppgir følgende: *«Har forurensningen inntrådt skal han (den ansvarlige) sørge for tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den. Den ansvarlige plikter også å treffe tiltak for å avbøte skader og ulemper som følge av forurensningen eller av tiltakene for å motvirke den. Plikten etter dette ledd gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.»*

Bedriften oppgir at de selv ikke besitter kunnskap til å vurdere miljømessige forhold, derfor ble det i forbindelse med denne hendelsen etablert en avtale med lokalt brannvesen for videre oppfølging med utslippet etter akutfasen, som bl.a. innbefatter overvåking langs deler av berørte vassdrag og i Randsfjorden.

Fylkesmannen mener at bedriften på et tidlig tidspunkt etter at utslippet ble oppdaget, skulle sørget for å rådføre seg med miljøfaglig kompetanse i saken, for å få råd om aktuelle tiltak for å avbøte skader og ulemper som følge av forurensningen. Lokalt brannvesen er etter Fylkesmannen vurdering ikke riktig instans for å følge opp og foreta miljøfaglige vurderinger i ulike sårbare og komplekse naturtyper og -områder slik som Dokkadeltaet.

Avvik 5

Bedriften har ikke overholdt vilkår i tillatelsen etter forurensningsloven, for varsling av Fylkesmannen når det er fare for eller har oppstått akutt forurensning.

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 10.4. Varsling av akutt forurensning.

Kommentarer:

Etter at utslippet ble oppdaget av bedriften ble de riktige nødetatene raskt koplet på og lokalt brannvesen sørget for å legge ut lenser for å samle opp fyringsolje i vassdraget. Fylkesmannen har imidlertid ikke mottatt melding fra bedriften slik tillatelsen stiller krav om. Vi viser til punkt 10.4, som oppgir følgende: *«Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller (dvs. akutt forurensning)».*

9. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under tilsynet.

10. Andre forhold

Bedriften har eget renseanlegg for prosessavløp og det er satt krav til utslippsbegrensninger fra renseanlegget jamfør tillatelsen punkt 3.1. *Utslippsbegrensninger*. Kravet til oljeinnhold i prosessvannet er på 20 mg/L. Vi legger til grunn at dette utslippskravet er hentet fra forurensningsforskriften § 28-1. Det viser seg at prosessvannet som ledes inn på renseanlegget ikke er påvirket av olje og dette kan dokumenteres ut fra de vannanalysene som er foretatt av bedriften. Dersom bedriften ønsker unntak fra krav om uttak av oljeprøve fra avløpsvann fra renseanlegg, må dette skje i en egen henvendelse til Fylkesmannen, der bedriften redegjør nærmere for forholdet og legger ved dokumentasjon fra tidligere prøveuttak.

11. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen